

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

14.5.2008

B6-0222/2008

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av kommissionen

i enlighet med artikel 103.2 i arbetsordningen

från Joseph Daul, Mairead McGuinness, Maria Martens, John Bowis,
Gay Mitchell och Neil Parish

för PPE-DE-gruppen

om stigande livsmedelspriser i EU och i utvecklingsländerna

Europaparlamentets resolution om stigande livsmedelspriser i EU och i utvecklingsländerna

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 33 i EG-fördraget,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2007 om stigande priser på foder och livsmedel,
- med beaktande av sin lagstiftningsresolution av den 26 september om markuttag för 2008,
- med beaktande av artikel 103.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Världens livsmedelspriser har under den senaste tiden stigit efter flera års statiska eller sjunkande råvarupriser, vilket nu leder till högre detaljhandelspriser.
 - B. Världens spannmålsproduktion har påverkats av extrema väderförhållanden, särskilt torka och översvämningar, vilket förmodligen har att göra med klimatförändringen.
 - C. Priset på ris har nått en rekordhög nivå på 1 000 USD per ton, från att ha legat på runt 300 USD för ett år sedan.
 - D. Priset på vete och sojabönor nådde sin högsta nivå tidigare i år, med en ökning av priset på vete med 130 %, på sojabönor med 87 % och på majs med 31 %.
 - E. Priset på vissa jordbruksråvaror, t.ex. vete, har sjunkit avsevärt från de höga nivåerna tidigare i år, men är fortfarande extremt instabilt.
 - F. Enligt de senaste uppskattningarna kommer världens spannmålsproduktion 2008 att öka med 2,6 % till en rekordnivå på 2,164 miljoner ton, även om dessa uppskattningar bygger på gynnsamma klimatförhållanden.
 - G. Den globala efterfrågan på livsmedel ökar snabbare än utbudet, inte minst på grund av att ökande inkomster i tillväxtekonomier som Indien och Kina tillsammans med växande befolkningar och ökad urbanisering driver upp efterfrågan, särskilt på kött och mejeriprodukter, och således också på foder.
 - H. Med en global befolkningsökning på omkring 82 miljoner människor per år äventyras livsmedelsförsörjningen, särskilt i utvecklingsländerna. 2025 förväntas världens befolkning uppgå till 8 miljarder.
 - I. Effekterna av de stigande råvarupriserna är på väg att bli en destabiliserande faktor i världsekonomin och har redan lett till upplopp i flera länder.

- J. Världsbanken uppskattar att över 100 miljoner människor i utvecklingsländerna skulle kunna hamna i ännu djupare fattigdom till följd av ständigt ökande livsmedelspriser.
- K. Biståndsorganisationernas budgetar har tänjts till det yttersta av högre råvarupriser, vilket gör det ännu svårare för dem att tillhandahålla katastrofhjälp där detta behövs.
- L. När Världslivsmedelsprogrammet gick ut med sin särskilda vädjan om medel den 20 mars 2008 hade dess utgifter för livsmedelsinköp ökat med 55 % sedan juni 2007, vilket lett till att det saknas 500 miljoner USD i dess budget för livsmedelsransoner. Under de tre följande veckorna steg livsmedelspriserna med ytterligare 20 %.
- M. Världslivsmedelsprogrammet har i uppgift att bemöta de akuta livsmedelsbehoven hos de mest utsatta i världen – bara i Darfur rör det sig om upp till tre miljoner människor och för övrigt om ytterligare 170 miljoner människor i upp till 80 länder.
- N. Hungerns återverkningar är tydligare på landsbygden (där så mycket som 60 % av befolkningen bor, som är direkt beroende av jordbruk eller jordbruksrelaterad landsbygdsverksamhet). Jordbruket utgör utvecklingsländernas främsta ekonomiska sektor (20 % av BNP och två tredjedelar av sysselsättningen i AVS-länderna).
- O. Trots att jordbrukssektorn bevisligen är mycket viktig för utvecklingsländerna prioriterar varken nationella regeringar eller EU:s utvecklingssamarbete denna nyckelsektor, och dessutom marginaliseras småjordbrukare alltmer.
- P. Ett allvarligt hinder för ökad jordbruksproduktion i utvecklingsländerna är att småjordbrukare ofta inte har tillgång till lån eller mikrokrediter för investeringar i bättre utsäde, gödningsmedel, bevattningsmekanismer och den nödvändiga uppsättningen växtskyddsmedel för att skydda sina skördar från skadedjur och sjukdomar, vilket ibland beror på att de inte äger sin mark och därför inte har något att ställa som säkerhet för lån.
- Q. Länder som Thailand, Vietnam och Kina har infört exportförbud, kvoter och skatter för att förhindra att jordbruksråvaror lämnar länderna, vilket gör det ännu svårare att framgångsrikt avsluta Doharundan.
- R. Markpriserna har stigit kraftigt som en följd av de höga råvarupriserna, vilket gör det svårare att arrendera eller köpa mark för jordbruksproduktion.
- S. Konsumtionsmönstren i tillväxtländerna har snabbt förändrats, och t.ex. i Kina har nötköttkonsumtionen trefaldigats under det senaste decenniet till 50 kg per capita per år.
- T. Ur ett historiskt perspektiv har spannmålspriserna, fram till helt nyligen, tenderat att sjunka i reala termer och 1975 var priset på spannmål dubbelt så högt som i dag.
- U. Detaljistpriserna på livsmedel har inte hållit samma takt som levnadskostnaderna, och producentpriserna har inte hållit samma takt som detaljistpriserna.
- V. De ökande kostnaderna för blandfoder driver upp produktionskostnaderna för boskapssektorn.

W. Utgifterna för forskning och teknik inom jordbruket har inte hållit samma takt som de växande kraven.

X. I artikel 33 i EG-fördraget fastslås att några av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken är att trygga livsmedelsförsörjningen och att tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.

Produktion och återförsäljning av livsmedel

1. Europaparlamentet betonar att målet att alla människor i världen ska få tillgång till livsmedel måste få företräde framför alla andra mål. Parlamentet understryker att livsmedel måste vara tillgängliga till skäliga priser. Parlamentet påpekar att den gemensamma jordbrukspolitiken hittills har tillhandahållit skäliga livsmedelspriser inte bara på den inre marknaden utan även på världsmarknaden.
2. Europaparlamentet avvisar alla uppmaningar att avskaffa den gemensamma jordbrukspolitiken.
3. Europaparlamentet efterlyser ökade investeringar för att förbättra jordbruksstrukturerna, marknadsinformationssystemen och forskningen huvudsakligen i utvecklingsländer för att öka produktionen och överbrygga strukturproblemen.
4. Europaparlamentet påpekar att EU:s insatser för att främja mindre intensiva jordbruksformer, däribland ekologisk produktion och begränsningar av användningen av t.ex. växtskyddsmedel, har lett till att EU:s jordbruksproduktion har minskat. Parlamentet betonar att ytterligare begränsningar av tillgängliga växtskyddsmedel skulle förvärra denna negativa trend. Parlamentet är medvetet om EU-konsumenternas intresse för dessa produkter, men påpekar att dessa system är mindre produktiva.
5. Europaparlamentet betonar att jordbrukarnas inkomster i EU måste respekteras. Parlamentet påpekar att ökande kostnader för foder, energi, gödningsmedel och andra faktorer samt allt kostsammare krav på efterlevnad av olika bestämmelser gör att jordbrukarnas inkomster måste öka avsevärt om de ska kunna fortsätta att bemöta efterfrågan på livsmedel. Parlamentet påpekar att jordbruksinkomsterna endast har ökat blygsamt och att jordbrukarna i vissa medlemsstater faktiskt har fått uppleva att deras inkomster sjunkit.
6. Europaparlamentet understryker med kraft att kostnaden för råmaterial är en relativt liten komponent i totalkostnaden för många livsmedelprodukter, särskilt för bearbetade livsmedel, och att kostnaden för vete, t.o.m. efter ökningen nyligen av vetepriset, svarar för mindre än 10 procent av återförsäljningspriset för en limpa i Storbritannien och mindre än 5 procent för en baguette i Frankrike.
7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att analysera skillnaderna mellan producentpriserna och de priser som tas ut av ledande återförsäljare.
8. Europaparlamentet efterlyser en konsekvensbedömning av återförsäljarnas roll i livsmedelskedjan. Parlamentet påpekar att livsmedelspriserna har ökat oproportionerligt jämfört med levnadskostnaderna. Parlamentet påpekar att återförsäljarna har en

dominerande marknadsställning när det gäller att fastställa livsmedelspriser. Parlamentet uppmanar återförsäljarna att ge producenterna ett skäligt pris, och samtidigt tillhandahålla konsumenterna livsmedel till rimliga priser.

9. Europaparlamentet påpekar att dagens spannmålslager i EU endast skulle räcka i 30 dagar och ifrågasätter allvarligt huruvida våra livsmedelslager ligger på rätt nivå, i synnerhet inför eventuella kriser.

Internationell handel

10. Europaparlamentet efterlyser en snabb avslutning av WTO-förhandlingarna inom ramen för Doharundan med ett rättvist och balanserat resultat. Parlamentet påpekar att de minst utvecklade länderna hade och fortsätter att ha kvot- och avgiftsfritt marknadstillträde till EU enligt Allt utom vapen-avtalet. Parlamentet påpekar att nettoimportörer av livsmedel kommer att få ett större underskott i sin handelsbalans, medan livsmedelsexportörer kommer att förbättra sin handelsbalans. Parlamentet uppmanar tillväxtländer att granska effekterna av exportförbud för livsmedel.
11. Europaparlamentet påpekar att principen om handelsstöd bör upprätthållas. Parlamentet efterlyser att det omedelbart ska sättas in livsmedelsbistånd för att lindra livsmedelsunderskotten på kort sikt, och att det på längre sikt ska göras en seriös ansats för att bygga upp jordbrukets produktivitet i utvecklingsländerna och inlemma dem i det globala handelssystemet.
12. Europaparlamentet efterlyser bättre prognoser för jordbruksproduktionen så att det på ett mycket tidigare stadium går att identifiera vilka trender som råder inom det globala livsmedelsutbudet.
13. Europaparlamentet efterlyser mer forskning om teknik och dess tillämpningar för att höja jordbrukets produktivitet och förbättra beredningen, i synnerhet i utvecklingsländerna.
14. Europaparlamentet efterlyser att samma kontrollnivåer ska gälla för aktörer i tredjeländer som för EU:s producenter, men medger att utvecklingsländerna behöver hjälp med att möta EU:s växtskyddsnormer.

Utvecklingsländer

15. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och det internationella samfundet att utan dröjsmål efterkomma Världslivsmedelsprogrammets särskilda vädjan om medel och att bidra till arbetet med att bemöta de nya utmaningarna för att bekämpa hungern, med skyhöga globala livsmedels- och oljepriser, allt kraftigare klimatchocker som delvis är en följd av klimatförändringen och minskande globala livsmedelslager.
16. Europaparlamentet uppmanar det internationella samfundet att stärka sina insatser för att bekämpa ökenutbredning, markförstörelse och torka för att förbättra livsmedelsförsörjningen och tillgången till vatten, i synnerhet i fattiga länder.
17. Europaparlamentet påminner EU och dess medlemsstater om att de har åtagit sig att halvera den andel av världens befolkning som lider hunger fram till 2015 (enligt det första

millenniemålet), och uppmanar kommissionen, rådet och medlemsstaterna att anta – och lämpligen finansiera – alla åtgärder som behövs för att detta åtagande ska kunna fullgöras.

18. Europaparlamentet uppmanar i detta sammanhang medlemsstaterna att fullgöra sitt åtagande att stegvis höja den andel av BNI som avsätts för utvecklingsbistånd och att senast 2015 nå 0,7 %, efter 2010-målet om 0,56 % officiellt utvecklingsbistånd av BNI.
19. Europaparlamentet uppmanar rådet att öka sina åtaganden för att uppfylla millenniemålen genom att återigen bekräfta finansieringsåtaganden och anta en EU-åtgärdsplan för millenniemålen vid Europeiska rådets möte i juni. Parlamentet anser att denna EU-åtgärdsplan bör fastställa särskilda milstolpar och tidsavgränsade åtgärder på viktiga områden som utbildning, hälsa, vatten, jordbruk, tillväxt och infrastruktur, vilket kommer att bidra till att millenniemålen uppfylls senast 2015 i syfte att bland annat utrota hungern senast 2015.
20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, rådet och medlemsstaterna att vidta lämpliga åtgärder för att hantera de mer långsiktiga utmaningarna avseende livsmedelsförsörjning och humanitärt bistånd i samband med halvtidsöversynen av budgetramen för 2007–2013.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, eventuellt i samarbete med Europeiska investeringsbanken, att trycka hårdare på mikrofinansieringsprogram för småjordbrukare i utvecklingsländerna och att inom ramen för sitt utvecklingssamarbete ytterligare diskutera frågan om egendomsrätt och sakrätt.

Arealuttag

22. Europaparlamentet välkomnar EU:s jordbruksministrars beslut att anta kommissionens förslag om att skjuta upp kraven på arealuttag för 2008.
23. Europaparlamentet noterar kommissionens beräkningar att detta beslut kommer att frigöra ca 2,9 miljoner hektar för spannmålsproduktion och öka innevarande års skörd med ca 10 miljoner ton.
24. Europaparlamentet beklagar att rådet inte antog parlamentets ändringsförslag om att skjuta upp kraven på arealuttag även för 2009, och förväntar sig att denna fråga tas upp vid översynen av den gemensamma jordbrukspolitiken.
25. Europaparlamentet påpekar att det inte behövs ett instrument för utbudskontroll i ett system med frikopplat direktstöd och att ett sådant instrument är mycket svåradministrerat. Parlamentet påpekar att all tillgänglig utnyttjad jordbruksareal i EU måste användas för att stärka produktionen.
26. Europaparlamentet efterlyser att arealuttag omedelbart ska avskaffas inom EU, eftersom detta instrument har förlorat sin betydelse.

Biobränslen

27. Europaparlamentet accepterar att det inte längre är befogat att subventionera grödor som används för biobränsleproduktion, men understryker å det kraftigaste att endast 2–3 % av EU:s jordbruksmark för närvarande används för denna typ av produktion och att mediernas rapporter som lägger skulden för den aktuella livsmedelskrisen på biobränslen är överdrivna vad EU anbelangar.
28. Europaparlamentet vidgår emellertid att besluten i länder som Förenta staterna att avsätta mer mark för odling av majs för framställning av bioetanol har fått en dominoeffekt på priset på och tillgången till majs och andra spannmål på den globala livsmedelsmarknaden.
29. Europaparlamentet påpekar att biobränslen för närvarande är det enda alternativet till fossila bränslen som finns tillgängligt på marknaden i stor skala och, till skillnad från fossila bränslen, är förnybara och kan åstadkomma väsentliga minskningar av växthusgasutsläppen. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag om att införa hållbarhetskriterier för biobränsleproduktion.
30. Europaparlamentet noterar att när ett ton spannmål används i EU till framställning av bioetanol går upp till 40 procent tillbaka till djurfodersektorn i form av biprodukter.
31. Europaparlamentet uppmanar inte desto mindre kommissionen och medlemsstaterna att göra mera för att främja användning och framställning av andra generationens bioenergi, som utvinns ur gödsel och avfallsprodukter från jordbruket i stället för ur primära jordbruksprodukter.

Bioteknik: livsmedel och foder

32. Europaparlamentet noterar med allvarlig oro att kostnaden för blandfoder har ökat med 75 EUR per ton och fortsätter att öka på grund av en akut brist på spannmålsfoder, och att detta innebär en extra kostnad på 15 miljarder EUR för EU:s boskapsindustri.
33. Europaparlamentet anser att den nuvarande krisen kräver en omedelbar och ingående diskussion bland EU:s institutioner och medlemsstaterna om vilken roll modern bioteknik kan spela för att garantera fortsatt livsmedelsproduktion till skäligen priser.
34. Europaparlamentet noterar med oro att en vägran att godkänna genmodifierade grödor skapar prisökningar på andra foderkomponenter, vilket slår mot EU:s boskapsuppfödarens konkurrenskraft och leder till en paradoxal situation där EU:s konsumenter köper kött och köttprodukter från tredjeländer som använder genmodifierat foder.
35. Europaparlamentet påminner om att 85 % av det blandfoder som framställs i EU innehåller genmodifierade produkter.
36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA) och medlemsstaterna att erkänna EU:s beroende av import av vegetabiliskt protein från tredjeländer, att upprätta fungerande importbestämmelser som

baseras på tröskelvärden för genmodifierade organismer samt att minska de onödiga dröjsmålen i EU:s system för godkännande av genmodifierade organismer.

Finansmarknader

37. Europaparlamentet påpekar att den spekulation som nyligen har skett i jordbruksråvaror har lett till att priserna på basvaror har stigit.
38. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen och rådet.